

ปัญหาการขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์ของกรมบังคับคดี ของประเทศไทย (E-Offering) Problems on Electronic Auctions of the Thai Legal Execution Department (E-Offering)

กนกอร สุวรรณโรจน์*
Kanok-on Suwanrot
ดร.วรรณวิภา พัวศิริ**
Dr. Wanwipar Puasiri

วันที่ได้รับบทความ 9 ธันวาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 13 เมษายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ 23 พฤษภาคม 2566

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มุ่งศึกษาถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์ของกรมบังคับคดีแห่งประเทศไทย ในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสถานะทางกฎหมายและรูปแบบของวิธีการขายทอดตลาด ปัญหาการยืนยันตัวตน ปัญหาการแสดงเจตนาและความบริสุทธิ์ของการขายทอดตลาดรวมถึงข้อจำกัดในการเสนอราคา ปัญหาการจัดทำเอกสาร โดยจะทำการศึกษาจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย วิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายและกรณีศึกษาของต่างประเทศ

จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายรองรับอย่างเพียงพอต่อวิธีการขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มรูปแบบ เพราะมีเพียงกฎกระทรวงที่เป็นการเพิ่มช่องทางการเสนอราคาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น ซึ่งเมื่อการดำเนินการของภาครัฐถูกจำกัดเพราะสถานการณ์โควิด-19 รัฐจึงต้องนำเอาเทคโนโลยีมาใช้มากขึ้น ซึ่งการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ย่อมทำให้มีรูปแบบที่แตกต่างออกไปจากการขายทอดตลาดแบบปกติธรรมดา ทำให้กฎหมายทั่วไปไม่อาจนำมาปรับใช้ได้เหมาะสม และการใช้อินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์สื่อสารเป็นหลักอาจทำให้เกิดปัญหาในเรื่องความเสถียรภาพของระบบหรือความปลอดภัยในข้อมูลได้

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศและธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

** อาจารย์ประจำ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ E-mail: wanwipar@hotmail.com

ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับการขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มรูปแบบเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและรองรับวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของกรมบังคับคดีให้มีความชัดเจน รวมถึงออกกฎหมายที่กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเกี่ยวกับความปลอดภัยและวิธีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อรองรับความน่าเชื่อถือของระบบ เพราะข้อดีของการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดจะเป็นการช่วยลดต้นทุนในหลายๆ ด้าน และยังทำให้กระบวนการขายทอดตลาดมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อคู่ความทุกฝ่าย เพราะการดำเนินการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพโดยมีกฎหมายรองรับเพียงพอจะทำให้ทรัพย์สินที่จะทำการขายทอดตลาดนั้นกลับเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศได้รวดเร็วขึ้นเช่นกัน

คำสำคัญ: การขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์ วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ กรมบังคับคดี

Abstract

This research focuses on the problems of electronic auction conducted by the Legal Execution Department of Thailand. More specifically, it scrutinizes the issues of legal status and form of auction, verification, intent, and auction validation, including restrictions on bidding and documentation problems. The researcher has conducted research on laws relating to electronic auction in comparison with international best practices and laws of the People's Republic of China, the Republic of Korea, the United States, and Australia.

From the abovementioned studies, it is found that, at present, there is no sufficient law to support a fully-fledged system of electronic auctions. There are only ministerial regulations of the Legal Execution Department that cover the electronic bidding system. While the COVID-19 pandemic has caused widespread economic disruption, it also presents a good opportunity to encourage the general public, including the executing officer, to cooperate in the use of electronic enforcement systems. However, the general law cannot be applied properly. In addition, the use of technology may result in system instability or data security problems.

For the suggestion for the improvement of the electronic auction conducted by the Legal Execution Department to be more efficient, this study recommends revision of regulations for clarity and the establishment of minimum standards for data security and protection to promote system reliability which will result in a fair enforcement process for all parties involved. The advantages of an all-electronic approach will be cost-savings in various aspects allowing the auction process to be more transparent, which is beneficial to all stakeholders. In addition, because of the speedy and efficient operation with sufficient legal framework, the assets sold at auction can be swiftly returned to the national economy.

Keywords: electronics auction, electronics method, the Legal Execution Department

บรรณานุกรม

หนังสือ

ภาษาไทย

- ชยยศ เหมะรัชตะ, *กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรม* (สำนักพิมพ์นิติธรรม 2536).
- นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์, *กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค* (โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2560).
- ไพฑูริย์ เอกจริยกร, *คำอธิบายซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้* (สำนักพิมพ์วิญญูชน 2552).
- ไพโรจน์ ชิงศิลป์, *หลักประเมินราคาทรัพย์สิน* (โรงพิมพ์สุธาสิน 2538).
- ศันสน์ทรรณ โสติดพันธ์ุ, *คำอธิบายซื้อขาย แลกเปลี่ยนให้* (พิมพ์ครั้งที่ 5, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2552).
- ศูนย์กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักกฎหมาย สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, *สัญญาต้องเป็นสัญญา* (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) 2557).
- ศูนย์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และชมรมนิติศาสตร์ ม.ธ.'12, *คู่มือปฏิบัติการทำสัญญาซื้อขาย* (ศูนย์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และชมรมนิติศาสตร์ ม.ธ.'12 2532).
- อัมพร จันทรวิจิตร, *คำบรรยายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้* *คำประกัน จำนำ จำนอง ตัวแทน นายหน้า ประกันภัย รับขน และเก็บของในคลังสินค้า* (โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2517).

ภาษาอังกฤษ

- Jane K. Winn and Benjamin Wright, *Law of Electronic Commerce* (4th edn, Wolters Kluwer 2020).
- Joseph Bateman, *Bateman on Auction with Forms, Precedents and Statutes* (Graham Harley Mould (ed) Estates Gazette 1908).

Wu Shaojun, ‘Civil Enforcement System in China and Its Latest Development’
(International Conference on Enforcement of Civil Case Judgement in the
Context of Dynamic Regional Economic Integration, 2015) <https://www.led.go.th/inter/pdf/1_China.pdf> สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2565.

วิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ

ภาษาไทย

ทิพย์รัตน์ มุขยวงศา, ‘ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง: ศึกษาเฉพาะกรณีตลาดแบบตรง’ (สารนิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2547).

บุญศิริ คำแก้ว, ‘ปัญหาราคาในการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี’ (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2548).

ประจวบ วงษา, ‘มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคจากการประมูลทางอินเทอร์เน็ต’ (วิทยานิพนธ์ นิติ ศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2647).

พิชญลักษณ์ คำทองสุก, ‘การขายทอดตลาดทางอินเทอร์เน็ต’ (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 2554).

ไพบุลย์ เมฆมานะ, ‘ปัญหาการขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าพนักงานบังคับคดี’ (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2548).

รวयीร์น พรวิวัฒน์ชัย, ‘การขายทอดตลาดออนไลน์’ (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2559).

วันดี เอื้อสกุลพิพัฒน์, ‘การขายทอดตลาด’ (สารนิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2550).

สารานุกรม

ภาษาไทย

วิกรม เมาลานนท์, ‘ทอดตลาด’, สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน (เล่ม 13, ราชบัณฑิตยสถาน 2516-2517).

บทความ

ภาษาไทย

ปกรณ นิลประพันธ์, ‘สรุปกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการขายทอดตลาด’ (บทความทางวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา 2546).

ศุทธิณี แซ่ตัน, ‘ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการขายทอดตลาดโดยเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค่าของเก่า พ.ศ. 2474’ (2563) 2 วารสารนิติรัฐกิจ และสังคมศาสตร์ 2563.

รายงานผลการวิจัย

ภาษาไทย

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ‘รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการขายทอดตลาดและข้อเสนอในการพัฒนาปรับปรุง’ (รายงานผลการวิจัยเสนอต่อกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม 2562) <<https://www.led.go.th/articles/pdf/factors-rep.pdf>> สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2565.

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ‘รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาผลกระทบด้านการผลักดันทรัพย์สินต่อระบบเศรษฐกิจไทยเพื่อพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางการพัฒนาค้าความรู้ด้านการบังคับคดีในระดับอาเซียน’ (รายงานผลการวิจัยเสนอต่อกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม มปป.) <<https://www.led.go.th/doc/asia08012560.pdf>> สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2565.

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, ‘รายงานการศึกษาระบบสมบูรณ์โครงการศึกษาเรื่องการขายทอดตลาดด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Auction : E-Auction)’ (รายงานผลการวิจัยเสนอต่อกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม มปป.) <<https://www.led.go.th/articles/pdf/e-auction2020.pdf>> สืบค้นเมื่อ 8 กันยายน 2565.

อื่น ๆ

ภาษาไทย

สำนักงานการสอบสวนและนิติการ, ‘รับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติขายทอดตลาด พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติค่าของเก่า พ.ศ.’ (14 มกราคม 2562) <<https://multi.dopa.go.th/ilab/news/cate1/view48>> สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2565.

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, ‘สิทธิผู้บริโภค 5 ประการ’ (มปป.) <https://www.ocpb.go.th/download/S_5300319.pdf> สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2565.

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล, ‘สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ การพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล พ.ศ. หรือ พ.ร.บ.ดิจิทัลไอดี’ (14 กันยายน 2561) <<https://www.dga.or.th/document-sharing/infographic/36173/>> สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2565.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, ‘พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554’ (มปป.) <<http://royin.go.th/dictionary/>> สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2565.

Teerayaut, ‘กฎหมายประเพณี’ (Wordpress, 31 มกราคม 2553) <<https://teerayaut.wordpress.com/2010/01/31/%e0%b8%81%e0%b8%8e%e0%b8%ab%e0%b8%a1%e0%b8%b2%e0%b8%a2%e0%b8%9b%e0%b8%a3%e0%b8%b0%e0%b9%80%e0%b8%9e%e0%b8%93%e0%b8%b5/>> สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2565.

ภาษาอังกฤษ

Alizila Staff, ‘It’s Hammer Time on Taobao’s Online Auction Site’ (Alizila, 12 August 2014) <<https://www.alizila.com/its-hammer-time-on-taobaos-online-auction-site/>> สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2565.

Attorney-General’s Department, ‘E-commerce’ (Australian Government Attorney-General’s Department, no publication date) <<https://www.ag.gov.au/rights-and-protections/e-commerce>> สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2565.

Encyclopedia, ‘Online Auctions’ (no publication date) <<http://www.encyclopedia.com/books/educational-magazines/online-auctions>> สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2565.

Oxford Learner’s Dictionaries, ‘auction’ (no publication date) <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/auction_1> สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2565.

The Law Dictionary, ‘AUCTION Definition & Legal Meaning’ (no publication date) <<https://thelawdictionary.org/auction/>> สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2565.

Victoria State Government, ‘Justice and Community Safety: Auctions’ (no publication date) <<https://www.justice.vic.gov.au/sheriffauctions/>> สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2565.

Xinhua, ‘Across China: When judicial auctions meet livestream shopping’ (xinhuanet, 18 December 2019) <http://www.xinhuanet.com/english/2019-12/18/c_138640194.htm> สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2565.